

Programma van maatregelen: Duffel – Segershoevestraat

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen.

Gemotiveerd advies

Het was tot op heden enkel mogelijk een bureauonderzoek (projectcode 2017F88) en een landschappelijk booronderzoek (projectcode 2017K42) uit te voeren. Bijkomend vooronderzoek blijkt echter nodig en dient te verlopen via een uitgesteld traject. Momenteel is een deel van het terrein nog in gebruik als paardenweide. De paarden hebben momenteel nog geen ander onderkomen gevonden.

Het bureauonderzoek toont aan dat het onderzoeksgebied archeologisch potentieel kent. In de eerste plaats worden de resten verwacht van een site met walgracht, die minstens teruggaat tot de 18de eeuw. Op basis van de gunstige landschappelijke ligging van het terrein en de vele gekende archeologische waarden in de omgeving, wordt de kans echter ook reëel geacht dat op het terrein vondsten aanwezig kunnen zijn uit de steentijd, de metaaltijden, de Romeinse tijd en de middeleeuwen. Vervolgens werd een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd. Op basis van de vastgestelde bewaringstoestand van het bodemarchief en de vele (historische) bodemingrepen is de kans klein dat een goed bewaarde steentijd artefactensite aanwezig is op het terrein. Het is wel nog mogelijk dat relevante archeologische sporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied. Om dit na te gaan is de uitvoering van een proefsleuvenonderzoek nodig. Er wordt namelijk een site zonder complexe verticale stratigrafie verwacht en een proefsleuvenonderzoek biedt het nodige ruimtelijke inzicht om de aanwezigheid van een relevante archeologische site binnen het onderzoeksgebied af te bakenen of uit te sluiten. Een deel van het onderzoeksgebied wordt niet meegenomen in de verkaveling. Het betreft een zone van ca. 2605 m². Dit doet besluiten dat binnen een zone van ca. 9595 m² bijkomend archeologisch vooronderzoek nodig is.

Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

Administratieve gegevens

Locatie (provincie, gemeente, deelgemeente, adres, toponiem): Antwerpen, Duffel, Duffel, Segershoevestraat, Segershoeve

Bounding box x/y Lambert 72 coördinaten:

- 158991, 199131
- 159088, 199025
- 159034, 198972
- 158931, 199055

Kadastrale percelen: Duffel, Afdeling 1, sectie A, nummers 496a² (figuur 1: 11), 496g², 496h² (2), 496k² (1), 496l² (5), 496s (3), 496t (4), 496v (6), 496w (7), 496x (8), 496y (9), 496z (10), 497f, 498c, 498e, 499h, 499k, 499l, 501p4, 502l4.

Kadastraal plan:

Figuur 1: Kadasterplan met aanduiding van het onderzoeksgebied in rood (www.geopunt.be)

Aanleiding van het vooronderzoek

Zie hoofdstuk 2.3.2 van het verslag van resultaten.

Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Zie hoofdstuk 2.4.4 en 3.4.4 van het verslag van resultaten.

Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doelstelling van een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem is nagaan of archeologische niveaus aanwezig zijn in het projectgebied en op welke diepte, om een verdere inschatting te kunnen maken van de versturende impact van de geplande werken. Ook dient het uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem uitspraken te kunnen doen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het onderzoeksgebied en over het potentieel op kennisvermeerdering.

Volgende onderzoeksvragen dienen te worden behandeld:

- Zijn archeologische sporen aanwezig binnen het onderzoeksgebied en zo ja, wat is de precieze afbakening ervan in de ruimte en in de tijd?
- Wat is het type vindplaats (bewoning, begraving, ...), aanwezig binnen het onderzoeksgebied?
- Zijn archeologische sporen te relateren aan de bebouwing die te zien is op historische kaarten?
- Werd de walgracht aangetroffen tijdens het onderzoek? Wat zegt de opvullingsgeschiedenis van de walgracht over de chronologie en de fasering van de site met walgracht?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen archeologische sporen?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen materiële cultuur?
- Wat is de potentiële kenniswinst van een eventuele opgraving?
- Is er mogelijkheid tot behoud *in situ* en zijn er eventuele maatregelen nodig om aan het behoudsprincipe te voldoen?
- Indien behoud *in situ* van het archeologisch erfgoed onmogelijk of onwenselijk is in het kader van de geplande bodemingrepen: kan een afbakening gemaakt worden van bepaalde delen van het terrein die voorafgaand aan de werkzaamheden moeten onderzocht worden?

Onderzoeksmethode

De keuze van de methode voor verder vooronderzoek wordt gebaseerd op de volgende vier criteria:

1° is het MOGELIJK deze methode toe te passen op dit terrein?

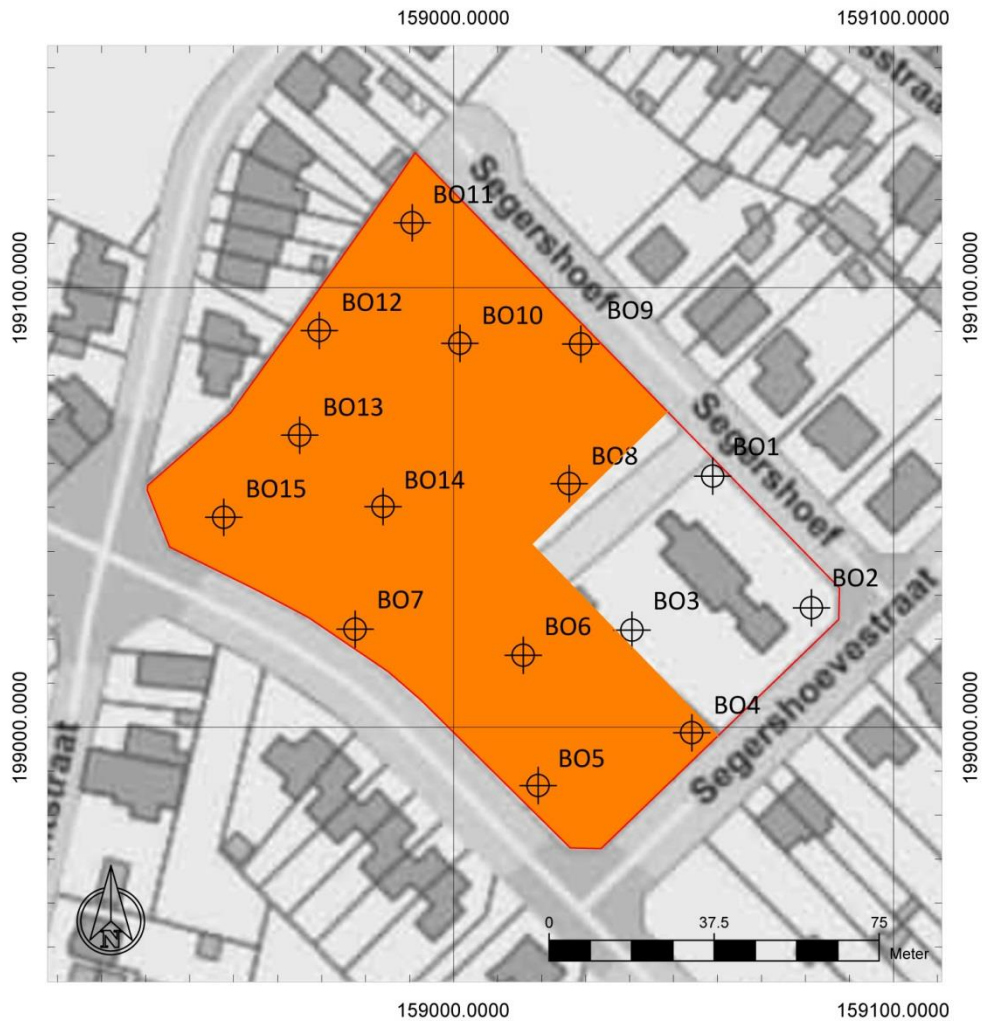
2° is het NUTTIG deze methode toe te passen op dit terrein (levert het iets op)?

3° is het overdreven SCHADELIJK voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein?

4° is het NOODZAKELIJK deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)?

Op basis van de vastgestelde bewaringstoestand van het bodemarchief en de vele (historische) bodemingrepen is de kans klein dat een goed bewaarde steentijd artefactensite aanwezig is op het terrein. Het is wel nog mogelijk dat relevante archeologische sporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied. Om dit na te gaan is de uitvoering van een proefsleuvenonderzoek nodig. Er wordt namelijk een site zonder complexe verticale stratigrafie verwacht en een proefsleuvenonderzoek biedt het nodige ruimtelijke inzicht om de aanwezigheid van een relevante archeologische site binnen het onderzoeksgebied af te bakenen of uit te sluiten. Een deel van het onderzoeksgebied wordt niet meegenomen in de verkaveling. Het betreft een zone van ca. 2605 m². Dit doet besluiten dat binnen een zone van ca. 9595 m² bijkomend archeologisch vooronderzoek nodig is.

De onderzoeksdoelen zijn succesvol bereikt wanneer de vooropgestelde onderzoeksvragen en de bijkomende onderzoeksvragen die opgesteld worden naar aanleiding van elk assessment beantwoord zijn.

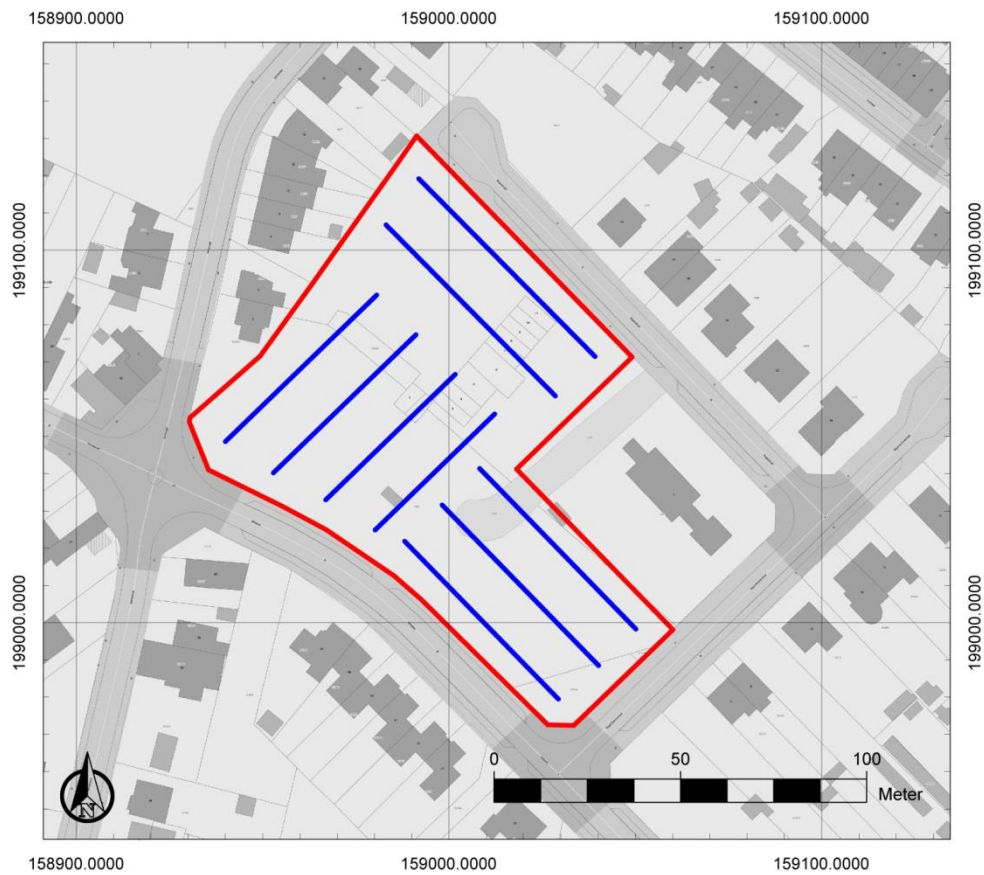
Figuur 2: Situering van het onderzoeksgebied met aanduiding van de zone waar bijkomend archeologisch vooronderzoek nodig is (oranje), geprojecteerd op het GRB (www.geopunt.be)

Onderzoekstechnieken

Het bodemarchief dient onderzocht te worden totdat alle aardkundige eenheden onderzocht zijn waarin archeologische sites in primaire positie kunnen voorkomen, die relevant zijn voor de vraagstellingen van het onderzoek.

Proefsleuvenonderzoek

Voor de gehanteerde onderzoekstechnieken is hoofdstuk 8.6 van de Code van Goede Praktijk van toepassing. Er wordt gewerkt met continue, parallelle proefsleuven. De aangelegde proefsleuven hebben een breedte van 2 m. De proefsleuven worden zo geplaatst dat de site met walgracht en de bebouwing die te zien is op historische kaarten zo goed mogelijk onderzocht kan worden. De proefsleuven hebben een maximale tussenafstand van middelpunt tot middelpunt van 15 m. De beoogde oppervlakte die onderzocht dient te worden door middel van proefsleuven, bedraagt minimaal 10%. Dit percentage wordt behaald op basis van het vooropgestelde sleuvenplan (Figuur 3).

Figuur 3: Inplanting van de proefsleuven (blauw)

Voor een goede selectie moeten de proefsleuven aangevuld worden met kijkvensters en/of dwarsseuven. De oppervlakte hiervan bedraagt minimaal 2,5 % van het onderzoeksgebied. De zijden van de kijkvensters meten maximaal de afstand tussen twee sleuven. De kijkvensters en/of dwarsseuven moeten voldoende groot zijn om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.

Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn momenteel geen afwijkingen voorzien ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.